

Les 1 De kerk verandert

- Rond 1500 werd de wereld groter: reizigers en geleerden ontdekten steeds meer over de wereld.
- Mensen namen niet meer zomaar aan wat de priesters vertelden. Maarten Luther bedacht 95 regels om de kerk te verbeteren.
- Calvijn en Erasmus bedachten ook verbeteringen voor de katholieke kerk. Veel mensen volgden Luther of Calvijn.
- De aanhangers van Luther en Calvijn heetten protestanten. De paus probeerde ze tegen te houden, maar de protestantse kerk groeide.

Les 2 De Beeldenstorm

- Keizer Karel V wilde de gewesten in de Nederlanden laten samenwerken. Hij benoemde stadhouders om de gewesten te besturen.
- Filips II volgde Karel V op. Hij verhoogde de belastingen en bestrafte de protestanten. Hij benoemde een landvoogdes om alle gewesten samen te besturen.
- De belangrijkste stadhouder was Willem van Oranje.
- Hij was het niet eens met Filips II.
- Boze protestanten vernielden kerken en kloosters tijdens de Beeldenstorm.

Les 3 De opstand

- Filips II wilde alle protestanten laten oppakken. Zijn beste generaal, Alva, moest dat doen.
- Willem van Oranje kreeg hulp van de geuzen. Dat waren protestantse vluchtelingen die als zeerovers leefden.
- Zeven noordelijke gewesten vochten samen tegen de Spanjaarden. Willem van Oranje was hun leider.
- Filips II liet Willem van Oranje vermoorden. Maar de gewesten bleven tegen Filips vechten. De gewesten werden samen de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden.

STAP 2 Begrippen

Maarten Luther

Een Duitse priester. Hij bedacht wetten om de kerk te verbeteren. Hij protesteerde vooral tegen de aflaten en de rijkdom van de paus.

aflaat

Een soort brief die door de kerk aan de mensen werd verkocht. Als je een aflaat kocht, dan werden je slechte daden je vergeven. Hoe groter je zonden, hoe duurder de aflaat.

Johannes Calvijn

Calvijn protesteerde net als Luther tegen de katholieke kerk. Hij was heel populair in Nederland.

protestanten

De aanhangers van Luther en Calvijn. Protestanten protesteerden tegen de paus en de rijkdom van de katholieke kerk. Ze wilden hun eigen kerk.

Erasmus

Nederlandse geleerde. Hij vond dat de rooms-katholieke kerk was afgedwaald van het ware geloof. Hij wilde dat iedereen zélf de Bijbel zou lezen.

Karel V

Keizer Karel V was de baas in de Nederlanden, Spanje, Oostenrijk, Tsjechië en delen van Italië. Hij benoemde stadhouders om de gewesten te besturen.

Filips II

De zoon van Karel V. Hij stuurde een landvoogd om de Nederlanden te besturen. Hij vervolgde de protestanten en verhoogde de belastingen. De mensen vonden hem veel te streng.

Willem van Oranje

De belangrijkste stadhouder van de gewesten. Willem van Oranje was protestant en een vijand van Filips II.

Beeldenstorm

In een zomer bestormden protestanten kerken en kloosters. Ze sloegen alle beelden kapot, uit protest tegen de rijke katholieke kerk.

geuzen

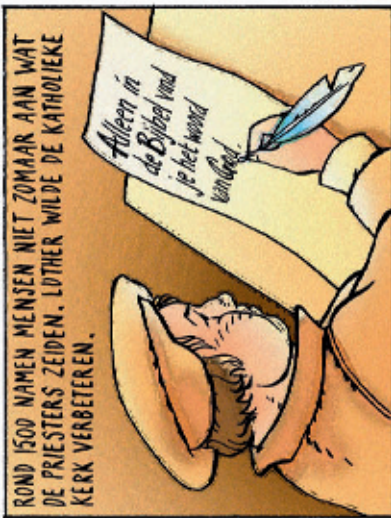
Protestantse vluchtelingen die als zeerovers leefden. Eigenlijk is het woord een scheldwoord.

Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden

Een republiek is een land dat verschillende mensen samen besturen. De Zeven noordelijke gewesten bestuurden samen de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden.

Ga naar **STAP 2** in je werkboek.

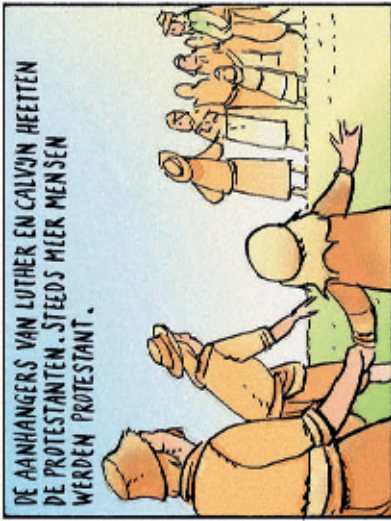

ROND 1500 NAMEN MENSEN NIET ZOMAAR AAN WAT DE PRIESTERS ZEIDEN. LUTHER WILDE DE KATHOLIEKE KERK VERBETEREN.

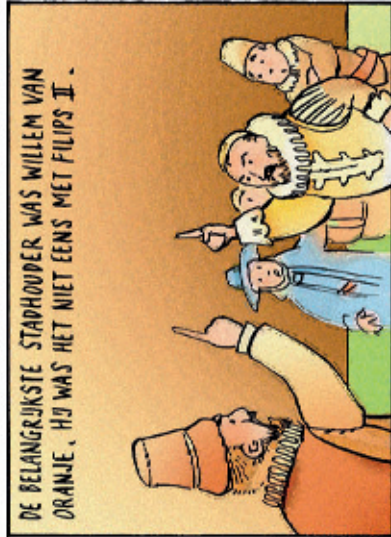
EN CALVIN SCHREEF EEN BOEK OM TEGEN DE KATHOLIEKE KERK TE PROTESTEREN.

DE AANHANGERS VAN LUTHER EN CALVIN HEETTEN DE PROTESTANTEN. STEEDS MIEK MENSEN WERDEN PROTESTANT.

KEIZER KAREL V. BENOEMDE STADHOUDERS IN DE GEWESTEN. ZIJN OPVOLGER FILIPS II VERHOOGDE DE BELASTINGEN EN BESTRAFTE DE PROTESTANTEN.

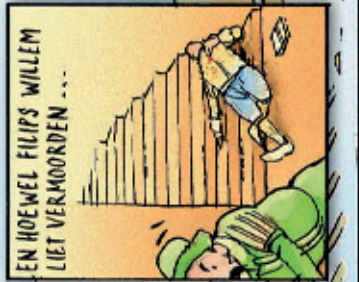
DE BELANGRIJKSTE STADHOUDER WAS WILLEM VAN ORANJE. HIJ WAS HET NIET EENS MET FILIPS II.

BOZE PROTESTANTEN VERNIELDEN KERKEN EN KLOOSTERS TIJDENS DE BEELDENSTORM.

ZEVEN NIDROEDELIJKE GEWESTEN VOCHTEN TEGEN FILIPS' BESTE GENERAAL: ALVA.

EN HOEWEL FILIPS WILLEM LIET VERMOORDEN ...

VOCHTEN DE GEWESTEN DOOR EN WERDEN SAMEN DE REPUBLIEK DER ZEVEN VERENIGDE NEDERLANDEN.